

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A.**, so sídlom v U., zastúpeného JUDr. D. D., advokát, s.r.o., so sídlom v P., proti žalovanému **JUDr. J. K.**, bývajúcemu v T., zastúpenému JUDr. P. R., advokátom so sídlom v Ž., **o vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 4 C 27/2008, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. októbra 2011 sp. zn. 6 Co 338/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 17 592,78 € s príslušenstvom, ktorá predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného získané na úkor žalobcu (§ 451 Občianskeho zákonníka). Žalobou uplatnený nárok skutkovo vymedzil tým, že žalovaný ako súdny exekútor v exekučnej veci vedenej na jeho exekútorskom úrade pod sp. zn. EX 422/1998 s právnym predchodcom žalobcu (S., a.s. N.) ako oprávneným uzavrel 12. augusta 1998 zmluvu o vykonaní exekúcie, v ktorej sa oprávnený zaviazal uhradiť exekútorovi okrem odmeny stanovenej vyhláškou aj zmluvnú odmenu vo výške 20 % z vymoženej čiastky (výška istiny činila 2 650 000 Sk). Žalovaným vymožená suma bola poukázaná najskôr na účet žalovaného, ktorý si na základe zmluvy o vykonaní exekúcie odpočítal zmluvnú odmenu vo výške 530 000 Sk. Uvedenú výšku

odmeny si žalovaný odpočítal na základe neplatného právneho úkonu - zmluvy o vykonaní exekúcie. Žalobca neplatnosť právneho úkonu vyvodzoval z toho, že v čase uzavretia zmluvy o vykonaní exekúcie boli za spoločnosť S., a.s. N. oprávnení ju podpísať všetci členovia predstavenstva a podpísať dvaja ľubovoľní členovia predstavenstva, ďalej prokurista v rozsahu prokúry a ďalší splnomocnení pracovníci na základe a v rozsahu plnej moci, ako aj iní pracovníci spoločnosti v rozsahu dispozícií podľa organizačného alebo podpisového poriadku akciovej spoločnosti k plneniu pracovných povinností. V danom prípade však zmluvu o vykonaní exekúcie za spoločnosť podpísala len jedna osoba, pričom aj jej podpis je neidentický bez označenia funkcie. Takúto zmluvu považoval žalobca za neplatnú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, ktorú skutočnosť oznámil žalovanému písomným podaním z 12. júla 2002.

Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom z 23. augusta 2010 č.k. 4 C 27/2008-316 zaviazal žalovaného v lehote 3 dní vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 17 592,78 € spolu so 16,5 % úrokom z omeškania od 23. júla 2002 do zaplatenia; súčasne vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo v konaní preukázané, že návrh na vykonanie exekúcie ako aj zmluvu o vykonaní exekúcie podpísal za oprávneného S., a.s. N. Ing. J. B., ktorý bol v čase podpisovania týchto úkonov členom predstavenstva a zároveň aj prokuristom. Podľa zápisu v obchodnom registri aktuálneho v období od 4. apríla 1997 do 14. decembra 1999 vo všetkých veciach spoločnosti sú za spoločnosť oprávnení podpísať všetci členovia predstavenstva, pričom podpisujú vždy dvaja ľubovoľní členovia predstavenstva, ďalej prokurista v rozsahu prokúry a ďalší splnomocnení pracovníci na základe a v rozsahu plnej moci, ako aj iní pracovníci spoločnosti v rozsahu dispozícií podľa organizačného alebo podpisového poriadku k plneniu pracovných povinností; podpisovanie sa vykoná tak, že k vytlačenému alebo napísanému názvu spoločnosti, menám a funkciám, podpisujúci pripoja svoj podpis. V prípade, že by za oprávneného konal Ing. J. B. ako člen predstavenstva, pre platnosť jeho úkonu sa vyžadoval aj podpis ktoréhokoľvek ďalšieho jedného člena predstavenstva, pričom spôsob podpisovania vyžadoval uvedenie týchto podpisov k vytlačenému alebo napísanému názvu oprávneného a vytlačeným alebo napísaným menám a funkciám konajúcich (ako členovia predstavenstva) za oprávneného. Ak by menovaný, ktorý bol zároveň zamestnancom oprávneného, konal ako ďalší splnomocnený pracovník v rozsahu plnej moci alebo v rozsahu dispozícií podľa organizačného alebo podpisového poriadku k plneniu pracovných povinností, taktiež sa pri podpisovaní úkonu

v mene oprávneného vyžadovalo uvedenie názvu oprávneného, mena a priezviska konajúcej osoby a jej funkcie. Keďže Ing. J. B. bol aj prokuristom, mohol konať v mene oprávneného ako prokurista. Vychádzajúc z § 14 Obchodného zákonníka dospel súd prvého stupňa k záveru, že konanie a podpisovanie menovaného za oprávneného bolo v súlade s uvedeným ustanovením len pokiaľ ide o návrh na vykonanie exekúcie (pri podpise návrhu na vykonanie exekúcie je napísané meno a priezvisko s dodatkom „prokurista“ spolu s pečiatkou oprávneného a na prvej strane návrhu je uvedené obchodné meno oprávneného, jeho sídlo a IČO, zastúpeného Ing. J. B., prokuristom). Naproti tomu v zmluve o vykonaní exekúcie pri označení „oprávnený“ údaje o osobe konajúcej za oprávneného a jej funkcii chýbajú; na konci zmluvy je len pečiatka oprávneného a nečitateľný podpis. Vzhľadom na to dospel k záveru, že nakoľko sa zo zmluvy o vykonaní exekúcie nedá zistiť, či Ing. J. B. konal za oprávneného ako prokurista alebo zmluvu podpisoval z iného dôvodu, zmluva o vykonaní exekúcie je neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom (§ 14 ods. 5 Obchodného zákonníka v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka). Ďalej súd prvého stupňa konštatoval, že dohoda o zmluvnej odmene, ktorá je súčasťou zmluvy o vykonaní exekúcie, je neplatná aj z dôvodu, že bola uzavretá v rozpore s § 17 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení účinnom do 30. apríla 2008, keďže k jej uzavretiu došlo až v čase, kedy exekúcia bola ukončená a dochádzalo už len k rozvrhu výťažku z dražby. Preto pokiaľ si žalovaný na základe takejto neplatnej dohody ponechal z vymoženej pohľadávky žalovanú sumu, ponechal si takéto plnenie na základe neplatného právneho úkonu a je povinný ho v zmysle § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vydať žalobcovi. Výrok o úrokoch z omeškania odôvodnil § 571 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia č. 87/1995 Z.z.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného rozsudkom z 26. októbra 2011 sp. zn. 6 Co 338/2010 napadnutý rozsudok potvrdil. V plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že konanie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p., napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a je nedostatočne odôvodnený, ako i že konanie je postihnuté inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie súdu vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Namietal, že na konanie nie je daná právomoc súdu v zmysle § 7 O.s.p. Nedostatok právomoci na konanie

v danej veci vyvodzoval z toho, že nárok žalobcu na vrátenie zmluvnej odmeny nemôže byť nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka, keďže medzi exekútorom a oprávneným v exekučnom konaní existuje verejnoprávny vzťah, a preto bola nesprávne súdmi posúdená jeho námietka o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie. Nesúhlasil s právnym záverom odvolacieho súdu o neplatnosti dohody o zmluvnej odmene a v tomto smere vyčítal odvolaciemu súdu, že v odôvodnení rozsudku nedal odpovede na všetky odvolacie dôvody uvedené v jeho odvolaní a len odkázal na závery súdu prvého stupňa. Z uvedených dôvodov žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudky oboch súdov nižších stupňov a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alebo aby zmenil rozsudok odvolacieho súdu a žalobu v celom rozsahu zamietol.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne a námietky žalovaného považoval za nedôvodné. Podľa jeho názoru nemá postavenie súdneho exekútora v exekučnom konaní žiadny vplyv na právo účastníka exekučného konania domáhať sa voči súdnemu exekútorovi vydania bezdôvodného obohatenia. Úpravu bezdôvodného obohatenia obsahuje Občiansky zákonník a táto úprava platí všeobecne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalovaný dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je právne významné samotné tvrdenie účastníka o existencii určitej procesnej vady, ale až zistenie, že k namietanej vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ až g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľa sa v danom prípade rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

Pod súdnou právomocou sa rozumie zákonom vymedzený okruh spoločenských vzťahov, ktoré je súd oprávnený riešiť. Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal inak rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľ procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať, ale že nárok z právneho

vzt'ahu vzniknutého medzi účastníkmi v súvislosti s exekučným konaním, v ktorom exekútor vykonával úlohy štátneho orgánu, posúdili podľa § 451 Občianskeho zákonníka a vôbec neskúmali dôvodnosť postupu podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku, resp. zákona č. 514/2003 Z.z. Dovolateľ tu teda namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii § 451 Občianskeho zákonníka. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany žalovaného o námietku existencie vady v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú dovolateľ uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené nie je opodstatnená námietka dovolateľa o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p.

Žalovaný v dovolaní ďalej namieta, že súdy nesprávne právne posúdili otázku nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie a otázku neplatnosti dohody o zmluvnej odmene.

Dovolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že otázka pasívnej (aktívnej) legitímácie účastníkov konania nemá žiaden vplyv na prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Ak súd nesprávne posúdi túto otázku, nejde o vadu konania, ktorá by spôsobovala tzv. zmätočnosť konania. Nedostatok hmotnoprávnej legitímácie (vecnej aktívnej alebo pasívnej legitímácie) môže mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia, ktorým sa žaloba zamietá (obdobne porovnaj napr. R 34/1993). Nesprávne posúdenie vecnej legitímácie by v prípade opodstatnenosti malo za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Pokiaľ dovolateľ namietal správnosť právnych záverov zaujatých súdmi nižších stupňov v otázke neplatnosti dohody o zmluvnej odmene (neplatnosti zmluvy o vykonaní exekúcie), namieta nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili

(ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

Žalovaný v dovolaní napokon namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, nakoľko odvolací súd sa nevyporiadal so všetkými jeho námietkami uvedenými v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku.

Nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (tzv. nepreskúmateľnosť) nie je vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998). Takáto procesná vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), sama osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní teda nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie (II. ÚS 78/05).

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. apríla 2013

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková